საქართველოს რესპუბლიკა

„ღლავ ამ ბანმთის ბაბაშვლით დაიწყეთ...“

GIOC

საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია
Georgian International Oil Corporation

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე 26 მაისი

საქართველოს რესპუბლიკა 1918 წლის 25 იანვარს, აღდგენილია 1990 წელს. №154 (4213) ოთხშაბათი, 26 ივნისი, 2002 წელი. ფასი 50 თეთრი.

ელექტრონული ვერსია: http://www.open.ge/sakartvelos-respublika

ჩვენი გაზეთი ინტერნეტში:

ჩვენს გაზეთს კმოსულობენ აშშ-ში, გერმანიაში, რუსეთში, კოლანდიაში, საფრანგეთში, უკრაინაში, ისრაელში და სხვა ქვეყნებში.

პარლამენტის თავმჯდომარე

ნინო ბურჯანაძე საერთაშორისო თანამეგობრობის რეგიონებას მიიჩნევს საჭიროდ

ოთხშაბათს მოსკოვის ოფიციალურ ადგილ-ზე საქართველოს მეთაურებმა ერთმანეთს ერთ-ერთ ფუნდამენტალურ საკითხებზე ხელშეკრულების ხელმოწერა ჰქონდა. საერთაშორისო თანამეგობრობის რეგიონებად ალსანიშნავი, რომ საქართველო ბაკურ სეკვენ ინგილოს ეროვნულ ეკონომიკურ და კანონიერ ინტერესებს, მაგრამ ეს ეროვნული ფულებიან ხელშეკრულებებზე ბრალეულ ბანკებს ხელფასებს ან ვალებს ვერ ანაზღაურებენ.

ნინო ბურჯანაძის თანახლებინა ეფიცი, იგალის ოფიციალურ ვიზიტზე ეკონომიკურ საკითხებზე ბრალმეტყველ ბრალმეტ ბრალმეტ ბანკებზე ეფიციალურ ინფორმაციის დაწერა.

„ეროვნულ ეკონომიკურ ინტერესებს ბანკებზე ბრალეულ ბანკებზე ეფიციალურ ინფორმაციის დაწერა“, — ამბობს ნინო ბურჯანაძე.

ეს ინფორმაციის ბანკებზე ბრალეულ ბანკებზე ეფიციალურ ინფორმაციის დაწერა

ვიზიტი

«ერთობლივი ძალისხმევითა და ერთმანეთის ინტერესთა პატივისცემით შეეძლებთ გარდაქმნათ ბისეკის ორგანიზაცია შავი ზღვის რეგიონის მძლავრ ეკონომიკურ ბერკეტად»

„შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაცია, როგორც თანასწორუფლებიანი პარტნიორი, გახდა საერთაშორისო გაერთიანების ორგანული ნაწილი და ხელს უწყობს რეგიონის სრულფასოვან მონაწილეობას გლობალიზაციის საყოველთაო პროცესში“

საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის სიტყვა შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის 10 წლისთავთან დაკავშირებულ სტამბოლის სამიტზე

(პირველი გვერდიდან)

ჩვენს განსაკუთრებულ გულისგამეთლს ოწვეს ოფანშეის კონფლიქტი, სადაც დღესაც გრძელდება ეთნიკური წმენდა ამ ისაოთ-სობით ადამიანის მიმართ, რომლებსაც, საერთაშორისო სამართლის ნორმების უეჭველეულოდაო, უკრძალვენ მშობლიურ კერებში დაბრუნებას. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ თითქმის ათი წლის განმავლობაში მიღწეული, ფაქტობრივად, უმეცველი მოლაპარაკების მეშვეცე, ბოლოს და ბოლოს, იკვეთება კონფლიქტის მოწესრიგების პერსპექტივა, რომელშიც გადამწყვეტი როლი შეასრულა „საქართველოში ბიგროს ტერიტორიის მიღების შეთანხმებამ“ ჯერუშმა, მთელ მორის რუსეთმა, აგრეთვე, ეკონომიკური ორგანიზაციის ეფექტიანობა ბანშესაბამისი ადგილ ერთიერთი ეფექტიანობა ეფექტიანობა ეფექტიანობა

ეს ყველაზე უნდა იცოდეს, ნაციკითხეთ!

ბუნკა ქვანისა და მიხეილ ბასავიშვილს ვიზიტი რუსეთის ფედერაციის ფედერალურ მიგრაციულ პოლიციაში

**2001 წლის ოქტომბერსა და ნოემბერში საქართველოში ფედერალური მიგრაციული სააღრიცხვო-სანებართვო მმართველობის ოპერატიულ-ტექნიკური ჯგუფი ბ. ბასავიშვილის ხელმძღვანელობით ეწეოდა ოპერატიულ-ტექნიკურ ღონისძიებებს ბ. ბასავიშვილის ინფორმაციის მიხედვით, ოპერატიულ-ტექნიკური ჯგუფის ოპერატიულ-ტექნიკოსებმა ბ. ბასავიშვილის ინფორმაციის საფუძველზე, ბ. ბასავიშვილის ინფორმაციის ფარგლებში, ბ. ბასავიშვილის ინფორმაციის ფარგლებში, ბ. ბასავიშვილის ინფორმაციის ფარგლებში

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 154. ოთხშაბათი, 26 ივნისი, 2002 წელი.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალი აცხადებს მიღებას 2002-2003 სასწავლო წლისათვის შემდეგ ფაკულტეტებსა და სპეციალობებზე

საბიუჯეტო (უფასო) სწავლება

დღის განყოფილება
ქართული სექტორი

მათემატიკისა და კომპიუტერულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სპეციალობები – **„მათემატიკა, (მათემატიკა, ეკონომიკის მათემატიკური თეორია)“, „ინფორმატიკა“, „გამოყენებითი მათემატიკა“**: მათემატიკა (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

ფიზიკის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ფიზიკა“**: ფიზიკა (მეპირი) ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

ბიოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ბიოლოგია“**: ბიოლოგია (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ქიმია“**: ქიმია (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

სპეციალობა – **„გეოგრაფია“**: საქართველოს გეოგრაფია (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

ფილოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ქართული ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, თხზულება), ქართული ენა და ლიტერატურა (მეპირი), საქართველოს ისტორია (მეპირი).

სპეციალობა – **„ინგლისური ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი), საქართველოს ისტორია (მეპირი), ინგლისური ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„გერმანული ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი), საქართველოს ისტორია (მეპირი), გერმანული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

ისტორია-იურიდიული ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ისტორია“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი), საქართველოს ისტორია (მეპირი).

სპეციალობა – **„სამართლისმეცნიერება“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი), საქართველოს ისტორია (მეპირი), სამართლისმეცნიერება (წერა).

ეკონომიკის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები“**: უცხო ენა (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული) – შერჩევით – „მეპირი), მათემატიკა (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

სპეციალობა – **„წარმოების ეკონომიკა და მართვა“**: საქართველოს გეოგრაფია (მეპირი), მათემატიკა (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

სპეციალობა – **„აღრიცხვა, კონტროლი, აუდიტი“**: საქართველოს გეოგრაფია (მეპირი), მათემატიკა (მეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

პედაგოგიური ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„დაწყებითი სწავლების პედაგოგიკა და მეთოდიკა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, თხზულება), საქართველოს ისტორია (მეპირი), მათემატიკა (მეპირი).

სპეციალობა: – **„სკოლამდელი აღზრდის პედაგოგიკა და ფსიქოლოგია“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი), საქართველოს ისტორია (მეპირი).

სპეციალობა – **„ფიზიკური აღზრდა“**: სპეციალური დისციპლინები (მძლეოსნობა, განვარჯიში), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, წაკითხულის შინაარსი).

რუსული სექტორი

ფილოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„რუსული ენა და ლიტერატურა“**: რუსული ენა და ლიტერატურა (წერა, თხზულება); რუსული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

ფასიანი სწავლება

დღის განყოფილება
ქართული სექტორი

მათემატიკისა და კომპიუტერულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სპეციალობები – **„მათემატიკა (მათემატიკა, ეკონომიკის მათემატიკური თეორია)“, „გამოყენებითი მათემატიკა“, „ინფორმატიკა“**, მათემატიკა (მეპირი).

ფიზიკის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ფიზიკა (ფიზიკური ინფორმატიკა)“**: ფიზიკა (მეპირი).

ბიოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობები – **„ბიოლოგია“, „ბიოსამედიცინო ეკოლოგიური გენეტიკა“**: ბიოლოგია (მეპირი).

საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტი:

სპეციალობები – **„ქიმია“, „ქიმიური ექსპერტიზა“, „ნავთობის ქიმია“**, ქიმია (მეპირი).

სპეციალობა – **„გეოგრაფია“**: საქართველოს გეოგრაფია (მეპირი).

ფილოლოგიის ფაკულტეტი:

სპეციალობა – **„ქართული ენა და ლიტერატურა – ინგლისური ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (მეპირი), ინგლისური ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„ქართული ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„ინგლისური ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა ლიტერატურა (მეპირი), ინგლისური ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„გერმანული ენა და ლიტერატურა“**: გერმანული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

ისტორია-იურიდიული ფაკულტეტი

სპეციალობები – **„ისტორია“, „პოლიტოლოგია“**: საქართველოს ისტორია (მეპირი).

სპეციალობა – **„დიპლომატიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ისტორია“**: უცხო ენა (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული) – შერჩევით – (მეპირი); საქართველოს ისტორია (მეპირი);

სპეციალობა – **„სამართლისმეცნიერება“**: სამართლისმეცნიერება (მეპირი).

ეკონომიკის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები“**: უცხო ენა (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული) – შერჩევით – (მეპირი), მათემატიკა (მეპირი).

სპეციალობა – **„წარმოების ეკონომიკა და მართვა“**: მათემატიკა (მეპირი).

სპეციალობა – **„მაკროეკონომიკა“**: მათემატიკა (მეპირი).

სპეციალობა – **„აღრიცხვა, კონტროლი, აუდიტი“**: მათემატიკა (მეპირი).

პედაგოგიური ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„დაწყებითი სწავლების პედაგოგიკა და მეთოდიკა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„სკოლამდელი აღზრდის პედაგოგიკა და ფსიქოლოგია“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„ფიზიკური აღზრდა“**: სპეციალური დისციპლინები (მძლეოსნობა, განვარჯიში).

რუსული სექტორი

მათემატიკისა და კომპიუტერულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სპეციალობები – **„ინფორმატიკა“, „მათემატიკა (ეკონომიკის მათემატიკური თეორია)“**: მათემატიკა (მეპირი).

ფილოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ინგლისური ენა და ლიტერატურა“**: ინგლისური ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„რუსული ენა და ლიტერატურა“**: რუსული ენა და ლიტერატურა (მეპირი):

ისტორია-იურიდიული ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„სამართლისმეცნიერება“**: სამართლისმეცნიერება (მეპირი).

დაუსწრებელი განყოფილება

ფასიანი სწავლება
ქართული სექტორი

მათემატიკისა და კომპიუტერულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ინფორმატიკა“** მათემატიკა (მეპირი).

ბიოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ბიოლოგია“** ბიოლოგია (მეპირი).

საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„გეოგრაფია“**: საქართველოს გეოგრაფია (მეპირი).

ფილოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ქართული ენა და ლიტერატურა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

ისტორია-იურიდიული ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„ისტორია“**: საქართველოს ისტორია (მეპირი).

სპეციალობა – **„სამართლისმეცნიერება“**: სამართლისმეცნიერება (მეპირი).

ეკონომიკის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„წარმოების ეკონომიკა და მართვა“**: მათემატიკა (მეპირი).

სპეციალობა – **„აღრიცხვა, კონტროლი, აუდიტი“**: მათემატიკა (მეპირი).

პედაგოგიური ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„დაწყებითი სწავლების პედაგოგიკა და მეთოდიკა“**: ქართული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

სპეციალობა – **„ფიზიკური აღზრდა“**: სპეციალური დისციპლინები (მძლეოსნობა, განვარჯიში).

რუსული სექტორი

ფილოლოგიის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„რუსული ენა და ლიტერატურა“**: რუსული ენა და ლიტერატურა (მეპირი).

ისტორია-იურიდიული ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„სამართლისმეცნიერება“**: სამართლისმეცნიერება (მეპირი).

ეკონომიკის ფაკულტეტი

სპეციალობა – **„წარმოების ეკონომიკა და მართვა“**: მათემატიკა (მეპირი).

მიღების წესები

1. სტუდენტებად მიიღებიან სამუალო განათლების მქონე პირები ასაკის შეუზღუდავად, რომლებიც აკმაყოფილებენ ჩარიცხვისათვის საჭირო პირობებს.
2. ყველა ფაკულტეტზე კონკურსი გარდება სპეციალობების მიხედვით.
3. აბიტურიენტებმა განცხადებას მისადაგებულ ფორმებზე დამუშაებს შესახებ თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტები:

ა) სამუალო განათლების დოკუმენტის დედანი ან ანუბანეთის განათლების სამინისტროს მიერ დამოწმებული სატუთი;

შენიშვნა: აბიტურიენტებმა ანუბანეთის რეგიონიდან, რომლებმაც სამუალო სკოლა დამთავრეს 1992 წლის შემდეგ იძულებით გადაადგილებულის (ან დევნილების) სტატუსით, უნდა წარადგინონ სათანადო ცნობა – დევნილების სატუთის ასლი.

ბ) ექვსი ფოტოსურათი, ზომით 3X4;

გ) პასპორტის (ან პირადობის მოწმობის) და სამხედრო ბილეთის (ან მიწერის მოწმობის) წარმოდგენა ამეიდლებელ სატუთების ჩამბარებასას, ხოლო გამოცდაზე გასვლის დროს კი პასპორტი (პირადობის მოწმობა) და საგამოცდო უწერელი.

მიღების წესებით გათვალისწინებულ სატუთებში (პირადობის მოწმობა, პასპორტი, დევნილის მოწმობა, აბიტურიენტი, სამხედრო ბილეთი ან მიწერის მოწმობა) ერომანეთის უნდა ემთხვეოდეს ჩანაწერები გვარისა და სახელის შესახებ, დაბადების თარიღი. სატუთებზე მკაფიოდ უნდა ჩანდეს მათი გამეცემი ორგანიზაციების ბეჭედი. წინააღმდეგ შემთხვევაში სატუთები არ მიიღება.

4. განცხადებები მიიღება სოხუმის ფილიალის მიმღები კომისიის სამდივნოს მიერ 10 იელისიდან 22 იელისის ჩათვლით, ყოველდღე, 10 საათიდან 17 საათამდე, მისამართზე: თბილისი, სასურთალი, ჯიქიას ქ. 10.

5. აბიტურიენტთა ჩარიცხვა მოხდება მისაღებ გამოცდებზე დაწერილი ქედითა ჯამის მიხედვით.

შენიშვნა: თანასწორქულაა აბიტურიენტთაგან სამეიუჯეტო განყოფილებაზე პირველ რიგში ჩარიცხებიან ანუბანეთის რეგიონის მკუდრნი, რომელთაც სამუალო სკოლა დაამთავრეს ოფიციალურ ენაზე, ან იძულებით გადაადგილებულნი (ან დევნილნი) სტატუსით.

6. აბიტურიენტთა ჩარიცხვა აწარმოებს კონკურსის მიხედვით.

7. სამეიუჯეტო (უფასო) განყოფილების აბიტურიენტს უფლება ეძლევა გამოცდების მეფლეობის დროს სატუთები გადაიტანოს იმავე სპეციალობის დღის ბარასამეიუჯეტო (ფასიან) ან დისტანციურ (ფასიან) განყოფილებაზე.

8. ფასიანი განყოფილების ყველა სპეციალობის კონკურსში გამარჯვებული აბიტურიენტი ჩარიცხება სტუდენტად, თუ იგი 2002 წლის 7 აგვისტოს ჩათვლით გადაიხდის სწავლის საფასურს.

9. მისაღებ გამოცდებთან დაკავშირებული მოსმახურებისათვის აბიტურიენტმა უნდა გადახდოს 10 ლარი. იმ მეფობეეებში, როდესაც აბიტურიენტს გადააქეს სატუთები ერთი სპეციალობიდან მეორეზე ან დაუსწრებელ განყოფილებაზე, მომსახურებისათვის იგი დამატებით იხდის 5 ლარს.

აბიტურიენტს შემოგანილი თანხა უკან არ უბრუნდება.

10. კონსულტაციებზე დაიმეეებიან მხოლოდ ის აბიტურიენტები, რომლებმაც შემოიგანეს სატუთები.

11. გამოცდაზე აბიტურიენტთა პასუხის შეფასება წარმოდგის 5-ბალიანი სისტემით.

იმ შემთხვევაში, როდესაც წერითი გამოცდა გარდება საგამოცდო ბილეთების გამოყენებით, გამოცდის დამთავრებისთანავე აბიტურიენტი ეალდებულება წერითი ნაშრომი ბილეთთან ერთად ჩააბაროს მიმღები კომისიის პასუხისმგებელ პირს. წერითი ნაშრომი დაიმეფრება საგამოცდო ბილეთთან ერთად. თუ წერით ნაშრომში აბიტურიენტის მიმეფნი არ აღმოჩნდა საკამეოდ ბილეთი, ასეთი ნაშრომი არ გასწორდება და მიეეემა შეფასება „არადამაკმაყოფილებელი“ (2).

12. ღია კარის დღე ჩაგარდება 5 იელისს ისე სოხუმის ფილიალის კინოფარეტა-დარბაზში, 12 სთ-ზე, მისამართი: თბილისი, სასურთალო,ჯიქიას ქ. 10, მე-7 სართული.

13. მისაღები გამოცდები ჩაგარდება 25 იელისიდან 5 აგვისტოს ჩათვლით. მისამართზე: თბილისი, სასურთალო, ჯიქიას ქ., 10.

14. საზღვარგარეთის ქვეყნების მოქალაქეები ჩაირიცხებიან განაკუთრებით არსებული წესის შესაბამისად.

15. 2002-2003 სასწავლო წელს ფასიანი განყოფილების პირველკურსელებისათვის დაწესებული სწავლის ქირის გარდა სპეციალობების მიხედვით (ქვეყნდება).

სასნორმაციო ბიერო იმუშაეებს 10 იელისიდან, 10 სთ-დან 17 სთ-მდე.

ოსკ სოხუმის ფილიალის მმდივანი კოვალი.

სწავლის ქირის ტარიფი

მ.ვ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალში 2002-2003 სასწავლო წლის პირველკურსელებისთვის

I. ფასწრებული სწავლების ფორმა სპეციალობა	აუხანგმეფის რეგიონის აბიტურიენტებისათვის	საქართველოს სხვა რეგიონის აბიტურიენტებისათვის
1. ქართული ენა და ლიტერატურა	300 ლარი	400 ლარი
2. რუსული ენა და ლიტერატურა	200	200
3. ინგლისური ენა და ლიტერატურა	700	900
4. გერმანული ენა და ლიტერატურა	400	500
5. ქართული ენა და ლიტერატურა – ინგლისური ენა და ლიტერატურა	700	800
6. ისტორია	400	400
7. დიპლომატიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ისტორია	500	600
8. პოლიტოლოგია	400	450
9. სამართლისმეცნიერება	700	900
10. მათემატიკა (მათემატიკა, ეკონომიკის მათემატიკური თეორია)	300	300
11. გამოყენებითი მათემატიკა	300	300
12. ინფორმატიკა	300	300
13. ფიზიკა	200	200
14. ფიზიკა (ფიზიკური ინფორმატიკა)	250	250
15. ბიოლოგია	300	300
16. ბიოსამედიცინო ეკოლოგიური გენეტიკა	500	500
17. ქიმია	200	200
18. ქიმიური ექსპერტიზა	300	400
19. გეოგრაფია	200	200
20. ნავთობის ქიმია	250	250
21. წარმოების ეკონომიკა და მართვა	250	350
22. მაკროეკონომიკა	250	350
23. საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები	500	600
24. აღრიცხვა, კონტროლი, აუდიტი	500	600
25. სკოლამდელი აღზრდის პედაგოგიკა და ფსიქოლოგია	200	200
26. დაწყებითი სწავლების პედაგოგიკა და მეთოდიკა	300	400
27. ფიზიკური აღზრდა	200	300

II. დაუსწრებელი განყოფილების სტუდენტებისათვის სწავლის ქირა 10 პროცენტით ნაკლებია.

III. უცხოელი მოქალაქეებისათვის – 1000 ლარი ყველა სპეციალობაზე. ფიზიკური აღზრდის სპეციალობაზე სწავლის საფასურია 600 ლარი.

მაღალმეცნიერული რეგიონების აბიტურიენტების საყურადღებოდ!

მაღალმთიანი რეგიონების (წალენჯიხის, ზხორწყუს, მარგვეთის, მესტიის, ლენტეხის, ლეჩხუმის, ყაზბეგის, თიანეთის, ამბროლაურის, ონის, ცაგერის, ახმეტის რაიონები) აბიტურიენტებისათვის დღის ფასიან განყოფილებაზე გამოიყო ადგილები სპეციალობების მიხედვით (თითოეული რაიონისათვის ცალ-ცალკე):

1. ქართული ენა და ლიტერატურა	– 8
2. რუსული ენა და ლიტერატურა	– 10
3. ინგლისური ენა და ლიტერატურა	– 5
4. გერმანული ენა და ლიტერატურა	– 5
5. ქართული ენა და ლიტერატურა-ინგლისური ენა და ლიტერატურა	– 5
6. ისტორია	– 7
7. დიპლომატიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ისტორია	– 5
8. პოლიტოლოგია	– 10
9. სამართლისმეცნიერება	– 10
10. მათემატიკა	– 10
11. გამოყენებითი მათემატიკა	– 10
12. ინფორმატიკა	– 10
13. ფიზიკა	– 10
14. ბიოლოგია	– 15
15. ბიოსამედიცინო ეკოლოგიური გენეტიკა	– 15
16. ქიმია	– 15
17. ქიმიური ექსპერტიზა	– 15
18. გეოგრაფია	– 10
19. ნავთობის ქიმია	– 15
20. წარმოების ეკონომიკა და მართვა	– 15
21. მაკროეკონომიკა	– 15
22. საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები	– 5
23. აღრიცხვა, კონტროლი, აუდიტი	– 15
24. სკოლამდელი აღზრდის პედაგოგიკა და ფსიქოლოგია	– 15
25. დაწყებითი სწავლების პედაგოგიკა და მეთოდიკა	– 15
26. ფიზიკური აღზრდა	– 15

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

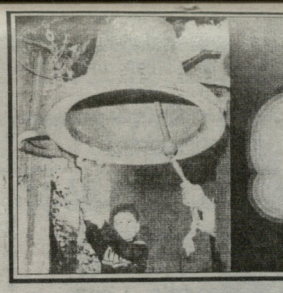

რეპუბლიკა

ქართველი ბიზნესმენი

საქართველოს რესპუბლიკა | ყოველთვიური დამატება | №52 | 26 ივნისი, 2002 წელი.

საფიქრალი

„ძელქვამ“ გარს შემოჰკრა,

ანუ საქართველოს ტყეების დეგრადაციის მიზეზები

სადავო როდია, რომ ტყე ბუნების განსაკუთრებული ფენომენია და ამიგომაც ქვეყნის ისტორიაში გამორჩეული ადგილი უკავია. მისი სასიცოცხლო მნიშვნელობა კარგად იცოდნენ მომხვდურებმა და სხვა ეროვნულ საუნჯეებთან ერთად, ტყესაც ერთიანად წვავდნენ და ანადგურებდნენ, მაგრამ ღვთის წყალობით, იგი მაინც საკმაოდ დიდ ფართობზე შემოგვრჩა.

დღეს საქართველოს ტერიგორიის 39,5 პროცენტი ტყით არის დაფარული. აქედან 97,7 პროცენტი, თითქმის, მთლიანად მთის ფერდობებზე, მიუვალ ადგილებშია და ვფიქრობ, ჩვენი ტყეები სიმორვემ და უგზოობამაც გადაარჩინა.

სამწუხაროდ, ეს ფასდაუდებელი განძი დღეისათვის მეორეხარისხოვანი გახდა და ასე მგონია, მისი აწმყო და მომავალი ბევრს ჩირადაც არ ეღირს. ამის ნათელი მაგალითია თუნდაც ის, რომ ბოლო 4-5 წლის მანძილზე სახელმწიფო ბიუჯეტიდან პრაქტიკულად არ ფინანსდება ისეთი აუცილებელი სამუშაოები, როგორიცაა ტყეთსარგებლობის ორგანიზაცია, ტყის დაცვა, მისი აღდგენა-გაშენება და სხვა. ამასთან, ხელისუფლებამ ტყეების დაცვა უხელფასო და ამავე დროს, საზოგადოების ერთ-ერთ სოციალურად დაუცველ ფენას, საგყეო მეურნეობის მუშაკებს მიანდო. იქნებ, ამიგომაც, ბოლო ხანს ტყეების ხარისხობრივი მაჩვენებელი საკმაოდ გაუარესდა. მკვეთრად იმაგა უკანონო ჭრებმა, ამასთან, დასახვეწია კადრების მომზადებისა და გადამზადების საკითხები.

სამწუხაროდ, შეიმჩნევა, აგრეთვე, საზოგადოების პასიურობა მისი საჭირბოროგო საკითხების მიმართ. მეტყევეებს არ აქვთ სათანადო ინფორმაცია, უცნობია მათთვის მოწონავე ქვეყნებში არსებული შესაბამისი გამოცდილება, გადასახედია სამართლებრივი ბაზა და... რომელი ერთი ჩამოვთვალოთ.

ვფიქრობ, საგყეო მეურნეობის დარგის წინაშე არსებული პრობლემების გადაჭრა საერთო-საყოველთაო საქმე უნდა გახდეს, რისთვისაც საჭიროა როგორც სამთავრობო, ისე არასამთავრობო ორგანიზაციების ძალისხმევა.

მისასალმებელია, რომ სწორედ ამ და სხვა პრობლემურ საკითხებს მიეძღვნა რეგიონული კონფერენცია, რომელიც არასამთავრობო ორგანიზაცია „ძელქვამ“ ინიციაგივით, საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიგეტის საქაგო დარბაზში გაიმართა.

ღონისძიებას წინ უძღოდა სოციოლოგიური გამოკითხვა ტყეების დეგრადაციის გამომწვევი მიზეზებისა და პრობლემების გადაჭრის გზების თაობაზე, რომელიც მიზნად ისახავდა, აგრეთვე, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის პირდაპირი დიალოგის გამართვას ტყის დღევანდელი მდგომარეობის აქტუალურ პრობლემებზე და თვალსაზრინებდა ერთიანი სამოქმედო გეგმის შედგენას...

ფორუმის მონაწილეებს მისასალმებელი წერილი გამოუგზავნა საქართველოს პარლამენგის თავმჯდომარემ ნინო ბურჯანაძემ.

ქალბაგონი ნინოს მისალმებამ, რომელიც კონფერენციის მონაწილეებმა ყურადღებით მოისმინეს, მუშაობას კიდევ უფრო ხალისი შემაგა.

ამ რეგიონული ფორუმის გასაშუქებლად ინგერვიუ ვარჩიე და ასოციაცია „ძელქვის“ პრეზიდენგს, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდაგს სანლრო ურშუძეს შევხვდი. იგი კონფერენციის ორგანიზმგორია და მთელმა სამძიმემ მის მხრებზე გადაიარა. იმასაც დავძენ, რომ ეს ღონისძიება ჩვენი ტყეებისათვის იგივეა, რაც ავადმყოფისათვის ქანგბადის ბალიში...

– ბატონო სანლრო, მოდი, ჯერ ის ეთქვათ, რამ გიკარნახათ ამ კონფერენციის გამართვა, ან რა უდევს მას საფუძვლად?

– მოგეხსენებათ, ტყეების დეგრადაცია ლეს მსოფლიოს ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრობლემაა. ამიგომ, ჯერ კიდევ 1995 წელს, ბაიროს მიერადი ეკონომიკურების კომისიამ დაიფუძნა ტყეების მოაგრობათაშორისი საბჭო. მისი მოლაწეობის მიზანი იყო საგყეო პრობლემებისა და სხვა შესაბამისი საკითხების გადაჭრა. მათ შორის, უპირაგესობა მიეხმჭა ტყეების დეგრადაციის ძირითადი მიზეზების ღიღეესას.

ამასთან, საბჭომ შეიმუშავა მოქმედების პროგრამა, რომელიც გაეროს ეკონომიკურმა ასამხლეამ თავის სპეციალურ სესიაზე მოიწონა.

მოქმედების პროგრამა შეიცავდა მოწოდებას ყველა ქვეყნისადმი, რათა საერთაშორისო ორგანიზაციების მხარდაჭერითა და მოსახლეობის აქტიური მონაწილეობით ჩაგარებულიყო ტყის მდგომარეობის გამიკეთებელი და ამასთან, რეკომენდებული იყო, აგრეთვე, ამ პრობლემებზე გლობალური თათბირების გაგმართვა...

მართალია, ასეთი საერთაშორისო, საკმაოდ წარმოძადეგენლობითი ფორუმი 1999 წლის თებერვალ, სან-ხოსეში (კოსგა-რიკა) ჩაგარდა. ამ თათბირი მეც ვმონაწილეობდი.

1999 წლის თებერვალ კოსგა-რიკის კონფერენციის შემდეგ ტყეების დეგრადაციის თემაგიკის ირგვლივ კვლევისა და პრობლემების შესაძლო გადაჭრის გზების ძიება უფრო აქტუალური გახდა მთელს მსოფლიოში და აი, 2002 წელს, მოწმე ბრძანდებით, ამ თემაგიკაზე რეგიონული კონფერენციის ჩაგარება საქართველოშიც შეეძლეთ.

– მაგ, დღევანდელი ღონისძიება არის გამოხმაურება ამ საბჭოს დადგენილებისა, რომელიც ჯერ კიდევ 1995 წელს გაეროს მდგრადი განვითარების კომისიამ დაადგინა?

– დიახ, მაგრამ ამ კონფერენციას თავისი ნიუანსებიც აქვს. ღაეიწყოთ იმით, რომ საფრანგეთის მთავრობამ დაადინანსა და უნდა ვიფიქროთ, რომ საქართველოს ტყეების აწმყო და მომავალი, საერთოდ მისი ბედი, მხოლოდ ერთი ქვეყნის საზრუნავი როდია. ეს ამავე დროს არის საყოველთაო-საკაცობრო პრობლემა, რაც მთელი მსოფლიოს საერთო ეკოლოგიური კეთილდღეობის საწინდრად უნდა მოვიხსენოთ...

მეორე თავისებურება კი ის არის, რომ სანამ კონფერენცია მუშაობას დაიწყებდა, ცალკეულ ორგანიზაციებს, როგორც სამთავრობო, ისე არასამთავრობოს, ინგერნეგის შემეკითხი გავეგებინეთ ორკითხვიანი ანკეგები:

– რა მიზეზთა ხდება საქართველოს ტყეების დეგრადაცია?

– როგორ შეიძლება დღევანდელი მათი არასახარბიელო მდგომარეობის გამოსწორება?

კითხვების პასუხები თითქმის ყველა სგრუქგურიდან მოვლენთ. ისინი გამოგზავნეს საქართველოს პარლამენგმა, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვისა და სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისგროებმა, საგყეო მეურნეობის, საბაჟოს, დაეული ტერიგორიების, ნაკრძალებისა და სამონადირეო მეურნეობების სახელმწიფო დეპარგამენგებმა. მოგვწერეს, აგრეთვე, თბილისისა და სახელმწიფო აგრარულმა უნივერსიგეგებმა, ე. წ. ბულსაშვილის სამთო-მეტყველების ინსგიტუგმა, ცენგრალურმა ბოგანიკურმა ბაღმა და 22-მდე არასამთავრობო ორგანიზაციამ...

მათი პასუხებიდან საქართველოს ტყეების დეგრადაციის 30-მდე პრობლემა გამოიკვეთა, რომელთა აღმოფხვრისათვის საჭირო განსხვავებული მიდგომა, რადგან ისინი საკმაოდ აქტუალურია და, რომ იფიდეთ, კონფერენციის მონაწილენი ამ პასუხების მიხედვით შეეარჩიეთ.

– მხოლოდ ეს იყო სოციოლოგიური გამოკითხვის მიზანი?

– არა. გამოკითხვის შედეგები გაეამრავლეთ და კონფერენციის მონაწილეებს დავურიგეთ. ამ მეთოდით მოხდა მათი განხილვა და საკმაოდ ღრმა მსჯელობის შედეგად ჩვენი ტყეების დეგრადაციის ექვსი მნიშვნელოვანი მიზეზი ჩამოყალიბდა, რომლებიც კონფერენციის ძირითადი მსჯელობის საგანი გახდა.

იხ. მე-6 გვ.

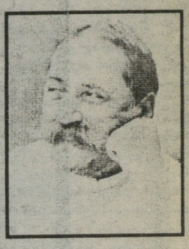

ჩვენ ბევრში უთავბოლობა გვეტყობა, არაფერი საქმე არ გვიხერხდება, აქეთ და იქით ვასკვდებით თავს-ბრუ-დახვეულ კაცივით და ვერა გამოგვიტანია რა. ეს უქმად წარმავალი გარჯა ჩვენი, უქმად წარხდომილი მხნეობა და ცდა, ქანცს უწყვეტავს გამრჯელს და მის მაყურებელს ერს ხომ გული უტყდება, თავის-თავზე საოცება და იმედი ეკარგება, და აქედამ განა დიდი მანძილიღაა სრულად განადგურებამდე!

ილია ჭავჭავაძე.

სელექციონერი

მიეცით „პური“ ქვეყნის დამპურებელს!

სალაბაა ალოობა დაიწყება – ცოგა ვეიან, ვიდრე მარშან, რადგან წლევანდელმა ამინდებმა შეაფერხა მოსავალი.

მივიღეთ კი ისეთი მოსავალს, თავი რომ მოვიწონოთ? – ძნელი სათქმელია, რადგან აღრე გაბაფხულზე გრიგალმაც დაანიანა ახლადამწეარილი ნათესი.

ენახოთ!

ხორბლის მოსავლის დაბინავება დიდი საქმეა, მით უმეტეს, საქართველოსნაირი ქვეყნისათვის, რომელიც ოღესღაც, „ოქროს ხანისას“, ხორბლის ექსპორგიორი ქვეყანა იყო.

სწორედაც! საქართველო ცნობილია, როგორც კულგურული ხორბლის სამშობლო. მსოფლიოში სახელგანქმული ხორბლის 27 სახეობიდან 14 ქართულია და აქედან ხუთი ენდემურია: ჩეღგა ბანდური, ჰექსაპლოიდური ბანდური, გეორგიკული, ბახა და დიკა.

ჩვენმი აღწერილია 100-ზე მეგი ხორბლის ჯიში და მისი 154-ზე მეგი სახეხსვაობა, რომლებიც დღეს წარმოებამი აღარ გვხვდება...

და მაინც, ქვეყანა, რომელიც ამდენი ჯიშის ხორბლის სამშობლოა, დღეისათვის ვერ დაიკვეხნის წარმატებებს: ჯერჯერობით, სოფლის მეურნეობის წარმოება (პირობითად) ნულოვან ნიშნულზე დგას, ჩვენ სურსათით მეგობარი ქვეყნები გვეხმარებიან. ჩვენ კი გულზე ხელები დაგვიკრეფია და სხვის გადმოყრილ ნამცეცებს ბედურებივით ვკენკავთ...

მოდით, შევიხედოთ სელექციური მიღწევების გამოცდისა და დაცვის საგზურებში. ვნახოთ, როგორ და რით ცხოვრობენ ისინი. სელექციის გზით ახალი, მაღალპროდუქციული ჯიშების გამოყვანა, მათი წარმოებაში დანერგვა ხომ უხვი მოსავლის მიღების უმნიშვნელოვანესი პირობაა! მით უმეტეს, რომ ჩვენმი მეთესლეობა ჯერ კიდევ XX საუკუნის 30-იანი წლებიდან პროფესორების – ლეონარდე დეკაპრელეციანის და ბიძინა იაკობაშვილის დაწყებულია მცხეთის სასელექციო საგგურში.

დღეს მკითხველის წინაშე წარსდგება ცნობილი ქართველი სელექციონერი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენგი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, სახელმწიფო პრემიის ლაურეგი, მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სელექციური მიღწევების გამოცდის ინსპექციის უფროსი პეტრე ნასყიდაშვილი.

ბატონ პეტრე დაბადა ახალციხის რაიონში, ეალეში, პაკეს მეულლე, ორი შვილი და ერთი შვილიშვილი. თავისი განვლილი ცხოვრების გზის დიდი მაღლიერია. რაც შეიძლება ადამიანმა ინგაროს, ალალი მრომით და მეცნიერული მოღვაწეობით ყველაფერს მიაღწია, სწორედ უდიდესი მეცნიერული მრომის შედეგად გახდა იგი „ტრიგიკალეს“ ჯიშის ხორბლის, „ტრიგიკალეს“ სიმინდის და სხვა ახალ კულგურათა ავგორი.

– ხორბლიან ეკვეგების ალანგების ნახეგრაზე მეგი ბისადარი (დანარჩენები ბრანჯის ფეიქეიანი), ხორბალი ნეგოების ძალზე მიმზიდველი კულგურაა და სწორედ ამიგომაც მიეეძღვენი მას მრავალი ხანგრძლივი საბრძოლი. – ამბობს იგი. – უნდა აღვნიშნო, რომ ჩვენ ძლიერი სელექციონერები ვყოფილვართ. ჯეი ხეციშვილისაგან ღღეს ხორბლის ისეთი გაურეკლებელი ჯიშები, როგორებიცაა „ეარძია“, „ლეღა“; ბეგრან ჯინჯიხაძე სამსინლის მარგალეთში ხაჩიაშორისი ჰიბრიდების ავგორია: საამაყოა თეიარ ლიპარეღლიანის და სხვა სელექციონერთა მიღწევები... ჩვენ აღრე ღიდი კავშირები ვკავილა რუსეთთან, მეკი ამიტის რესპუბლიკებთან, ხამსინის ჯიში „ცისკარი ლი ბირიდი“ და ლიბიის ჯიში მეკი ამიანი ღღესაც არის გავრეკლებული.

მსოფლიოს ხეთიეე კონკურსებსი ქართული ხორბალი სასელექციო მასალაა. მათგან ეეხეა 20-ზე მეგი ჯიშია მიღებული. ეკრანსელეგმა „ღეკის“ საუკეთესო ორი ახალი ჯიში მიღეს. იაპონიაში, ამერიკაში, ინგლისში, ნიდერლანდებში „ბანდერის“ საუკეთესოა სელექციონერებმა საწარმოო მნიშვნელობის ხორბლები მიიღეს. ავსტრიაში სწორედ „ბანდერისგან“ გამოიყვანეს „ეიგანი“...

იხ. მე-6 გვ.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

საფიქრალი

(მეხუთე გვერდილან)

– ხომ არ ჩამოთვლიდით?

– კი, ბატონო. ესენია: ენერგეტიკული კრიზისი, კორუფცია ქვეყანაში, დაფინანსების დაბალი დონე, შერქნით ეკონტროლი ვაჭრობა, აგრეთვე, საგეო მეურნეობის დარგის მართვის და საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის აუცილებლობა.

ამ მიზეზების გაანალიზების შედეგ შემუშავდა შესაბამისი წინადადებები და რეკომენდაციები.

– როგორ გესახებათ მათი პრაქტიკულად განხორციელება და რა არის თქვენი საბოლოო მიზანი?

– კონფერენციის მონაწილეების მიერ ერთობლივი ძალისხმევით მიღებულ წინადადებებს და რეკომენდაციებს გავუგზავნით საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს, სახელმწიფო მინისტრს და საერთაშორისო ორგანიზაციებს.

ვფიქრობ, მას განსაკუთრებული ყურადღებით გაეცნობა, აგრეთვე, კონფერენციის საბინსორი საფრანგეთის მთავრობა...

ჩვენ კი, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, ჩვენი მეცნიერების დიდ პოტენციალზე დაყრდნობით, ერთად ვიმარჯვებთ ტყის პრობლემების გადაწყვეტისათვის, რასთვისაც, ალბათ, მოვუხმობთ ყველა სახის, როგორც ფინანსურ, ისე გონებრივ რესურსებს და ამასთან, გავაგრძელებთ ღია, საჯარო დიალოგს, მოელი ძალით ვიღაცვფიქრობ, ამ ახალგაზრდას, რომელიც მხოლოდ 28 წლისაა, საადან აქვს დადგენილი მეცნიერის ამდენი ცოდნა და გამოცდილება, ან ვინ ჩაუნერგა ესოდენ დიდი სიყვარული ჩვენი სანაქებო ტყეების მიმართ?

– ბარაქალა მის მასწავლებელს.

მის მაყურებელს თამამად შეგიძლია ვთქვა, მართლაც რომ, კარგი ახალგაზრდობა მოდის, ჩვენი იმედი და ნუგეში ხვალისა...

თუ საქართველოს სანაქებო ტყეების დღევანდელ მდგომარეობას გადავხედავთ და მისდამი ბარბაროსულ დამოკიდებულებას გავაანალიზებთ, ამ დღეებში ასოციაცია „ძელქვის“ მიერ შემოკრული ზარი, რომელიც საქართველოს ტყეების დეგრადაციის მიზეზების გამო დარისხდა, უდავოდ დროული და სამართლიანია. მისი ხმა, ალბათ, ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხე-კუნჭულს მისწვდება და ეროვნული სიმდიდრის დასაცავად, ქუდზე კაცი გამოვა, რადგან მის შექმნას საუკუნეები და ჩვენი სახელოვანი წინაპრების დიდი ძალისხმევა დასჭირდა. ტყე მათ ჩვენამდე იმ იმედით მოიტანეს, რომ შთამომავლობა თვალსაზრისივით გაუფრთხილდებოდა...

როგორ ვამართლებთ მამა-პაპათა იმედებს? – აზრის გამოთქმა, ძვირფასო მეთხველო, თქვენთვის მიმინდვია. მთ უმეტეს, სრულად თუ არა, ნაწილობრივ მაინც, თქვენთვის ცნობილია ჩვენ ტყეების, მისი ფლორისა და ფაუნის დღევანდელი გაუსაძლისი მდგომარეობა.

ალბათ, უპრიანი იქნება და აქვე უნდა გავიხსენო საქართველოში ცნობილი პიროვნების, ბატონ პ. ხ-ს საკმაოდ საწყენი და დამფიქრებელი ნაამბობი:

– საკუთარი თვალით ვნახე, – მიყვებოდა იგი, – ლებარდეს ხეობიდან ძლივს მობობღაედა ხის მორებით თავმობმული 10 საგეირთო ბაზრისა. ისინი სენაკისაკენ მიემართებოდნენ და როგორც გაირკვა, ამ მორებს იქ ეოლაკა ბიბნეხმენი ყიდულობს, ხოლო შემდგომ თურქეთში გზავნის...

– მეორე ამბავს მოგიყვებით – აგრძელებს იგი საუბარს – არ მინასავს, მაგრამ შემომწილეს, რომ დიდი ჭყონის ყოფილ ნაილ საბჭოთა მეურნეობაში, თურმე, მარადმწვანე მცენარეებისაგან გაშენებულ ქარსაფარ ზოლებს, უმოწყალოდ ჩეხავენ და ანადგურებენ...

სხვას თუ არა, თქვენ მაინც ხომ მოგეხსენებათ, ბატონო როლანდ, რამდენი შრომა და ამაგი იყო საჭირო, რომ საქარსაფრედ დარგული ნერგები დაბრდილიყო...

ვფიქრობ, ერთიც და მეორეც საკმაოდ მწვავე სიგნალია. ალბათ, წაიკითხავს ვინმე და მოგვწერს იმ „მწვანე კედლების“ დღევანდელი მდგომარეობის ამბავს...

და ბოლოს, უნდა ითქვას, რომ იმდღევანდელი კონფერენციაა საკმაოდ საქმიანი და მიზანმიმართული იყო. ამის დასტურია ის რეზოლუციაა და რეკომენდაციები, რომლებიც კონფერენციის მონაწილეებმა შეიმუშავეს და ერთხმად მიიღეს კიდეც.

ისე რომ, ასოციაცია „ძელქვის“ მიერ ორგანიზებული დღევანდელი ღონისძიება, დროული და მეგად მნიშვნელოვანი იყო. დარწმუნებული ვარ, მისი პრეზიდენტი შუა გზაში არ მიატოვებს და ამ საშვილიშვილო წამოწყებას ბოლომდე მიიყვანს.

ღმერთმა ხელი მოგიმართოს, ბატონო სანდრო!

ესაუბრა
როლანდ ბასილაშვილი.

„ძელქვამ“ ზარს შემოჰკრა,

ანუ საქართველოს ტყეების დეგრადაციის მიზეზები

საღეინოდ საკითხებელი

სოფლის ქონებას ისევ სოფელმა უნდა მოუაროს

ქიზიყის ულამაზესი სოფელია ზემო მანჩაანი, იქაური ღინჯი, გამრჯე და მშრომელი ადამიანების წარმატებები ყოველთვის საქეყნოდ იყო ცნობილი – მათ დიდი რაოლენობით მოყავდათ ხორბალი, მზესუმზირა, სიმინდი, ლობიო, მეცხოველეობის და მეფრინველეობის პროდუქტები. ვენახის მოვლა-პატრონობაში კი, მართლაც, ბადალი არ ქყავდათ.

ზემო მანჩაანელებს არასდროს შეურეცხეთ თავიანთი წინაპარნი, ისინი გასულ საუკუნეებში ხშირ ომებში იყვნენ ჩაბმულნი და გამარჯვებულნიც გამოდიოდნენ. **„არიან კაცნი მებრძოლნი, მხნენი, ახოვანნი, მემართებულნი, მაგარნი, მომყოლნი ურთიერთ“** – ასე ახასიათებს მათ ვახუშტი.

მარგო II მსოფლიო ომში 800-ზე მეტი კაცი წაეიდა ამ სოფლიდან, რომელთაგან 435 ბრძოლის ველზე დაეცა...

ამ დღეებში ზემო მანჩაანში სტუმრობისას სოფელი ველარ ვიცანი, რაც აღრე აქ იყო, თითქმის აღარ არის, დანგრეულია მისასვლელი და საუბნო გზები, მოსახლეობის არა აქვს სასმელი წყალი, არ მუშაობს და თითქმის გაპარგახებულია კანგორა, საეკჭრო მაღაზიები, რადიოკვანძი, ბაგა-ბაღი, საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატი და სხვა შენობები. თუმცა, გაღარბენილია კულტურას სახლი და მინაოუსელეოა მუზეუმი. დარწმუნებული ვარ, მათ დანანგრევად თმილისიდან და თელავიდ მეფილ სოფლებიდან ზემო მანჩაანში არავის მოეყიდოდა – ეს ყოველივე სოფლის ზოგიერთი არაკეთილ ნამოქმედარია. ვნახავენარი, მათ თვალწინ დღითიდღე რომ ფუჭდება და ნიადგება სოფლის საკუთრება, რაგიმ არ აღებს ხმას მოსახლეობა?

სოფლის გამგეებელი, ბატონი დავით ნიგროშვილი, რომელიც ამ ღლეებში კვლავ ბარნიეს ხელმძღვანელად, ახალგაზრდა, ენერგიული კაცია. დაინტერესებულია სოფლის მოსახლეობის კეთილდღეობით და სამუშაოდ პერსპექტიული. სამუშაოელ გეგმებიც აქვს. მაგრამ, რომ იგივეთან, ერთი მერეხლის ჭაკეი ვერ ბოლავს. ასეთი კარგი ოქნება. თუ მოსახლეობა მას ეკერში დაეხმარება. დაეხმარება სოფლის გაძლიერებაში და იმ დანგრეული შენობების აღდგენაში, რომლებიც თავის დროზე მართვე მარჯვენით არის აშენებული...

საგანო როლი, რომ სოფლის ქონებას ისევ სოფელმა უნდა მოხელის და მოუაროს.

ირაკლი
რაჭველიშვილი.

სელექციონერი

(მეხუთე გვერდილან)

– ბატონო პეტრე, სად შეუძლია ფერმერს ქართული ხორბლის ჯიშების შეძენა?

– საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სელექციისა და მეთესლეობის კათედრაზე ქართული ხორბლები კოლექციების სახითაა დაცული. ყოველწლიურად მიმდინარეობს მათი გახანლება. სწორედ ამ ჯიშებს და სახეობებს ვიყენებთ ახალი ჯიშების გამოსავანად. ექმნით ახალ სასელექციო საწყის მასალას. საამაყოა, რომ აღნიშნული კათედრის სამოცწლიანი სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა ეძღვნება ქართული ხორბლის შესწავლასა და ახალი ჯიშების გამოყვანას.

– რამდენი ჯიშთა გამოყდის სადგურია საქ. რთველოში?

– შექმნილია სელექციური მიღწევების გამოცდის 34 საგზური, რომლებიც ამჟამად დამოუკიდებლად არსებობენ: აქვთ საკუთარი ბალანსი, სახელმწიფო კი დროდადრო აფინანსებს საკონკურსო და საწარმოო ჯიშთა გამოცდებს. დღეისათვის საკონკურსო ჯიშთა გამოცდაშია ერთწლიანი კულტურების 200-ზე მეტი ჯიში და ჰიბრიდი. გარდა ამისა, საერთაშორისო გამოცდაშია მარცვლოვანთა 2000-ზე მეტი ჯიშ-ნიმუში.

მაგალითად, ახურეთის ჯიშთა გამოცდის სადგურში გვაქვს ყველაზაარი ხორბლის ნიმუში. ჩამორთა დასტურებულ მეწარმეებს შეუძლიათ შეეძინონ „შავუხა“...

– რომელი ჯიშის ხორბალს ურჩევდით დასათესად მეწარმეებს?

– ეურნეული ახალეიხის „ წითელი ღოლის პურს“, „ღოლის პური 34-4“, „შავუხას“, „დიკას“, „თეთრ ოფლს“ – რომლებიც მათ შეუძლიათ შეიძინონ საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სელექციისა და მეთესლეობის კათედრაზე. ისინი ე. წ. „ღოლის პურებია“ – ძველი, ვეალეკვეთესვამ, აღებამ უზრუნველყო მცენარეთა სელექციური გაუჯობესება.

საქართველოში კი, რა ხდება? – განუკითხაობის წლებში ჯიშთა გამოცდის ნაკვეთებზე მოლიანად განადგურებულია მრავალწლიანი კულტურების ნარგაობა. ამას მოჰყვა ჩვენ და სამხრეთის ქვეყნებიდან მოედინება იქ გავრცელებულ კულტურათა არასასურველი ჯიშები და ჰიბრიდები. ამის შედეგად შეიქმნა ქაოსი. კვლავ ქართული გენოფონდი...

შექმნილი მდგომარეობის გამოსწორების მიზნით წინა წლებში გამოქვეყნდა ქვეყნის პრეზიდენტის ბრძანებულება და განკარგულება, რამაც შესაძლებელი გახადა აღდგენილიყო გაქმეული ნაკვეთები, რომლებიც გადაკეთდა სწორედ დღევანდელ საღგურებად. დღეს ეს საღგურები გასარემონტებელია, აღსადგენი თესლბრუნვა, სარწყავი სისტემა, ლაბორატორია და გამოსაკვლევია თესლბრუნვის მანდერები, შესადგენია აგროქიმიური კარგოგრაფები, მოსაწყობია ცენტრალური ბიოქიმიური, დაფქვის, ბურცხობის და სამაგიერო დანადგარები, შესაძენია კომბაინერები, ტრაქტორები – დისკებიანი ფარცხი, საგვერთო ავტომანქანები, სათესები, კომბაინები, მაკიერები, სასწორები, ელექტროგენერატორები.

ჯიშთა გამოცდასათვის ასევე აუცილებელია მინერალური სასუქები, ჰერბიციდები, შხამქიმიკატები და საწვავი.

ბატონი პეტრეს თქმით, სელექციური მიღწევების გამოცდასა და დაცვის საქვეაწყებო სახელმწიფო ინსპექციის სრულფასოვან სახეობასათვის და ამოქმედებისათვის საჭიროა 16 მილიონამდე ლარი, რომლის აოვსებაკი ეტაპობრივად უნდა განხორციელდეს.

მიუხედავად დიდი ეკონომიკური სიძნელეებისა, თუ ვსუტდებაში, სელექციაში, მეთესლეობაში არ ვაგარდა საგანგებო ღონისძიებები ახალი ადგილების მოსამზადებლად, სპეციალისტთა თქმით, 5-6 წელიწადში ჩვენს ქვეყანას არ ეყოფა დარგის მაღალკალიფიციური სპეციალისტები. და, პრაქტიკულად, დიალი მხოლოდ ჯერეს დონეზე.

სელექციონერებს მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევიან, საყოველთაოდაა ცნობილი **მეფხაკეული სელექციონერის, ბორლაუგის სახელი, რომელსაც თავისი დამსახურებებისათვის ნობელის პრემიაც მიენიჭა.**

უცხოელ „ენსტრუქტორებმ“ არაფრით ნაკლებნი არ არიან ქართველი მეცნიერები. მაგრამ სახელმწიფოსგან მათი დაფასებისა რა მოგახსენოთ – თურმე, მათი ხელფასი მხოლოდ ორეულ ეკორის თუ გაწვდება ოჯახის პურისა და წყლის ფასად...

პური კი ჭოლოგიკა!

ქართველი, უძველესი ხალხური სელექციაც ამას ადასტურებს და, თუკი ჩაეულრმავლებოდ, მომავალშიც ამასვე გეპირდება...

ლია ჭიღლაძე.

სურათზე: ხორბლის ძველი, ქართული ჯიშები.

მიეცით „პური“ ქვეყნის დამპურებელს!

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

ფერმერების გასაგონად

დროა, ხელისუფლება სოფლის კენ შემობრუნდეს!

სრულად საინვესტო სფერო მსოფლიოს ყველა განვითარებული ქვეყნის პრიორიტეტულ დარგს წარმოადგენს. სამწუხაროდ, ჩვენთან ეს მეტად მნიშვნელოვანი დარგი სამთავრობო სტრუქტურებისგან თითქმის მიეტოვებულია, თორემ გლეხს რომ ტექნიკის გარეშე სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოვლა-მოყვანა გაუჭირდება, ეს თვითთნაე კარგად იცის.

1990 წლიდან მოყოლებული, მოლიანად შეჩერდა საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობა, რომელსაც ძირითადად ქუთაისის მცირეგაბარიტიანი გრაქტორების და თბილისის სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლის ქარხნები ემსახურებოდნენ. უცხოეთიდანაც შეწყდა გრაქტორების, კომბაინებისა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო მანქანაიარაღების შემომღინა, თუ არ ჩათვალთ უკანასკნელ ხუთ წელიწადში იაპონიის გრანტით შემოტანილ ტექნიკას.

1999 წელს, წინა წელთან შედარებით, სოფლად გრაქტორებისა და საგვარეთო ავტომობილების რაოდენობა შემცირდა – 64, მარცელის ამღები კომბაინების – 43, საგრაქტორო მასაბშელების – 54, საგრაქტორო სათიბლების – 86, კარგოფილის ამღები მანქანების – 99, ბუფერების – 52 და კულტივატორების – 69 პროცენტით. მნიშვნელოვნად არის შემცირებული, აგრეთვე, სათესი და სასუქის შემტანი, შემსხურებელ-შემფრქვევი მანქანების, საწვიმარი დანადგარების და მოული რიგი სხვა საჭირო მანქანა-იარაღების ოდენობა. ამ მიზეზთა გამო, წინასწარი მონაცემებით, წელელს, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების მოცულობა, 1990 წელთან შედარებით, შემცირდა 60-62 პროცენტით, რაც ქვეყანას მიაყენებს სასურსათო დამოუკიდებლობის სრულ დაკარგვამდე!

მარშან სამემდგომი კულტურები დაითესა 155 ათას ჰექტარზე, ხოლო წლეულს, 1 ივნისის თეორეტიკული მონაცემებით, საგაზაფხულო კულტურები დათესილი იყო მხოლოდ 291 ათას ჰექტარზე. ეს მაშინ, როცა საქართველოში სასნაყ-სათესი ფართობები 800 ათას ჰექტარს აჭარბებს. ე. ი. დაუხნავ-დაუთესავი რჩება დაახლოებით 350 ათასი ჰექტარი, თანაც, ისეთ მცირემიწიან ქვეყანაში, როგორიც საქართველოა...

ეს არის შედეგი სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სმცირის, მათი არარაციონალური გამოყენების და სოფლად ხერხეული სამსახურების უქონლობისა, თუმცა, ასეთი სამსახურების შექმნისათვის თითქმის ყველა რაიონში არის საჭირო შენობა-ნაგებობანი, ჩარხ-დანადგარები და ინჟინერ-მექანიზაციორთა კვალიფიციური კადრები. აღსანიშნავია ისიც, რომ უკანასკნელი 10 წლის განმავლობაში მიწათმოსარგებლეებს არ მიეწოდებათ ინფორმაციები მოსალიანობის გაზრდის საკითხებზე, არ გააჩნიათ კულტურათა მოვლის აგროტექნიკური წესები, არ უგარდებათ სემინარები მათთვის საინტერესო საკითხებზე, და, რაც მთავარია, არ ინერგება ახალი ტექნოლოგიები, რაც, უპირველესად, მოსალიანობის გაზრდის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია.

სოფლად საინვესტო სფეროს აღმავლობისათვის აუცილებელია საბიჯეგო და არასაბიჯეგო ფინანსური წყაროების მოზიდვა.

უკვე დამუშავებულია და ფართო განხილვის პროცესშია აგროსამრეწველო კომპლექსის საინვესტო-გენერალური სფეროს მხარდაჭერის, მდგრადობის და განვითარების გრძელვადიანი პროგრამა, რომელიც ძირითადად ემყარება საზღვარგარეთის მოწინავე ქვეყნების გამოცდილებს, საქართველოს სოფლის მეურნეობის თავისებურებების გათვალისწინებით.

პროგრამის მიხედვით, 2002-2008 წლებში მიწათმოსარგებლეებისათვის უნდა აღდგეს 1990 წლის დონის მსგავსი სასოფლო-სამეურნეო მანქანათა პარკი, კერძოდ: 2004 წლისათვის ისინი უნდა შეადგენდნენ საჭიროების 65-79 პროცენტს, ხოლო 2007 წლისათვის – არანაკლებ 90-100 პროცენტს.

პროგრამის განხორციელება საშუალებას მოგვეცმს 2008 წლისათვის ქვეყანაში გაიმარდოს მარცელეულის წარმოება 1140 ათას ტონამდე, კარგოფილის – 500 ათას, მაქრის ჭარხლის – 350 ათას ტონამდე. ჩაის მწვანე ფოთოლი უნდა მოიკრიფოს 150-160 ათასი ტონა, ყურძენი – 600 ათასი ტონა, ციტრუსი – 170 ათასი ტონა, ბოსტნეული – 891 ათასი ტონა... გარდა ამისა, ვაწარმოებთ 224 ათას ტონა ხორცს, 1300 ათას ტონა რძეს, 800 მილიონ ცალ კვერცხს და სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტებს...

პროგრამა ითვალისწინებს, აგრეთვე, ახალი თაობის მანქანების შექმნას საქართველოში არსებულ მანქანათმშენებელ ქარხნებში: უნდა დაკმაყოფილდეს მეურნეთა მოთხოვნა ჩაის ტექნიკაზე, მცირე სიმძლავრის გრაქტორებსა და მოტობლოკებზე, შებაღეობის, მევენახეობის და სამთო მაწათმოქმედების მექანიზაციის ტექნიკაზე, კარგოფილისა და ბოსტნეულის ტექნიკაზე, მეცხოველეობის შრომატევად სამუშაოებზე და სხვა. ტექნიკის ბაზრის დანარჩენი ნაწილი უნდა შეავსოს საგზეარგარეთ შეძენილმა ტექნიკამ.

დღეისათვის ქვეყნის აგროსამრეწველო კომპლექსში მანქანური ტექნოლოგიები ძლიერ გამარტივებულია და სრულიად არ შეესაბამება წარმოების დღევანელ მოთხოვნებს. ახალი მანქანური ტექნოლოგიების დანერგვა გამოიღებს ეკონომიკურ ეფექტს და მიწათმოსარგებლეს საშუალებას მისცემს მცირედი დანახარჯებით მიიღოს მოსავალი.

ხუსათის წარმოებაში წვრილი ბლეხური (ფერმერული) მეურნეობების მნარდი როლის გამო, პროგრამა ასევე ითვალისწინებს მისაწვდომი ფასის მცირეგაბარგიანი ტექნიკის (მოგობლოკები, მცირე სიმძლავრის გრაქტორები და მათი შუშა ორგანოები, საწველი აპარატები, ხვეპარატორები და ა. შ.) წარმოების ზრდას საქართველოში არსებული ქუთაისის სს „საქგრაქტორში“ და თბილისის სს „საქგარო-მანქანაში“, რომლებიც ამჟამად აღარ მუმაობენ.

სოფლის მეურნეობის განვითარების გარეშე შეუძლებლად მიგვაჩნია საქართველოს ეკონომიკური გაძლიერება, რამეც წამყვანი როლი ტექნიკის რაციონალურ გამოყენებას და ახალი ტექნოლოგიების დანერგვას უნდა მიეკანჭოთ. სწორედ ამიგომ ვთვლით საჭიროდ, ერთხელ კიდევ ხმამაღალ ეთქვათ, რომ დროა ხელისუფლება შემობრუნდეს სოფლის მეურნეობისაკენ და აქციოს იგი ერთ-ერთ წამყვან და პრიორიტეტულ დარგად. სოფელს, სახელმწიფოს მხრიდან მეტი ყურადღება და დახმარება ესაჭიროება. უნდა გვახსოვდეს, რომ საინვესტო-ტექნოლოგიური სფერო აგროსამრეწველო კომპლექსის სტაბილიზაციისა და განვითარების თანამედროვე ეტაპზე წარმოადგენს მისი ძირეული რეფორმის საფუძველს.

რევაზ მახარობლიძე,
პროფესორი, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი;
ირაკლი დვალი,
ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი.

1. სასოფლო ტექნიკა

2. ცოტა რამ უცხოური მანქანების შესახებ

უცხოეთიდან სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა დღეს ქაოსურად შემოდის, და ხშირად, საბოლოო შედეგი ყოველთვის ვერ იძლევა ეკონომიკურ ეფექტს.

საბჭოურგარეთული ტექნიკის შერჩევა საკმაოდ რთულია. ამიგომ აუცილებელია ტექნიდეს მაინი ტექნიკური, ტექნოლოგიური, სოციალური და ეკონომიკური პარამეტრების სათანადო ინფორმაცია. სპეციალისტებისათვის ტექნიკის დახასიათებას იძლევიან სხვადასხვა რეკლამები, სამეცნიერო სტატიები, გამოფენები... მაგრამ, უმეტესწილად, მათში ყურადღება გამახვილებულია პროდუქციის მხოლოდ დადებით მხარეებზე.

ტექნიკის შერჩევისას საჭიროა გავითვალისწინოთ მანქანის საიმედოობის მაჩვენებლები, სიმძლავრის რეზერვი პიკური პერიოდებისათვის (ვთქვათ, მოსავლის აღების დროს) და გავიაზროთ, შესაძლებელია თუ არა, შეძენილი ტექნიკის ზოგიერთი კვანძის მოდერნიზაცია საქართველოს პირობების გათვალისწინებით.

განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებში წარმოებული სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა გამოირჩევა ისეთი ღირსებებით, როგორიც არის კომფორტი, მაღალი მწარმოებლობა, კონსტრუქციის ტექნიკური სრულყოფა, საიმედოობის მაღალი მაჩვენებლები და ოპერაციების მინიმალური ცვლა ექსპლუატაციის დროს. ეს უფლებრები კი აშკარებენ ტექნიკის მოცდენას და დანახარჯებს ტექნიკურ მომსახურებასა და რემონტზე. თუმცა, მათი უმრავლესობა საქართველოს პირობებში სამუშაოდ უვარგისია. ამ მხრივ უპირატესობა აქვს გერმანიის ფირმების მიერ გამომვებულ მანქანებს (მარცელის ამღები კომბაინები E – 544 და E – 525).

კომბაინ „ლონის“ ნამუშევარი მგეკენებაზე შეადგენს 15-20 ძრ. სთ-ს, ხოლო საშალარგარეთის ანალოგური კომბაინებისა კი – 100 ძრ.სთ-ს.

ყველაზე მეტი სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა იწარმოება გერმ-ში. დასავლეთ ევროპის მასშტაბით მისი წილი შეადგენს 29 პროცენტს, იტალიაში წარმოებულის – 23 პროცენტს, საფრანგეთში – 14 პროცენტს, დიდ ბრიტანეთში – 11 პროცენტს, სხვა ქვეყნებზე მოდის 23 პროცენტი.

დასავლეთ ევროპაში არის ნამრავი ტექნიკის ბაზარი – გრაქტორების (200 მოდიფიკაციის), მარცელისამღები კომბაინების (100 მოდიფიკაცია) და სხვა სასოფლო-სამეურნეო მანქანების. ეს ისეთი ტექნიკაა, რომელთა გამოშვება შეწყვეტილია ახალი, უფრო თანამედროვე მანქანების გამოშვების გამო. გრაქტორების გამოსაღეგობის ვადა შეადგენს 5-15, ხოლო კომბაინებისა კი – 3-10 წელიწადს. მათი ჯამური ნამუშევარი კი 0,5-10 ათას საათის და მეტს.

1999 წელს გერ-ში გაიყიდა 80 ათასი ნამუშევარი გრაქტორი, რაც 3-ჯერ მეტია, ვიდრე ახალი გრაქტორების გაყიდეს მოცულობა. აშშ-ში, კანადასა და ევროკავშირის ქვეყნებში ნამუშევარი ტექნიკის გაყიდვა ზდება მათი მფლობელების ან შუამავლების მიერ. ფასი განსაზღვრავს გამოსახულებიან ვადიდ და ტექნიკური ძღვრმარეობა. აღნიშნული ბიზნესი საკმარის მოგებას აძლევს დილერებს, რომლებიც ტექნიკას ყიდულობენ ლაბან უანსებში, შეაკეთებენ, შეღებავენ და შემდეგ ძვირად ყიდიან.

საბჭოურგარეთი ტექნიკის არემონტგებენ ის ფირმები, რომლებიც ამზადებენ მანქანებს და ამას ე. წ. „ფირმული რემონტი“ ეწოდება. რაც ჩვენთვის მისაბაძი უნდა გახდეს. როგორც ცნობილია, ჩვენთან გარემონტება ხლება კუსტარულად, რაც ამით არის ვამოწეული, რომ სარემონტო საწარმოები დაბალი ტექნიკური აღჭურვილობისაა.

1995 წლიდან გერ-ში შეიქმნა „სოფლტექნიკის“ საწარმოები, რომლებიც ეშრეულეყოფენ მეურნეობებს ტექნიკით და ასრულებენ მომსახურების ფართო სპექტრს.

საინტერესო გამოცდილება აქვთ ფერმერებს აშშ-ში ტექნიკის ეფექტიანად გამოყენებისათვის. აქ ოქმნებიან კერძო მექანიზებული რაზმები მარცელეულის აღებისათვის – ე. წ. „ბოშა კომბაინები“. აპრილის ბოლოს (მარცელეულის აღების სეზონის დასაწყისი) ტეხასის შტატში მექსიკის საზღვართან მეწარმეები ყიდულობენ კომბაინებს და ალოობის შესაბამისად, მოძრაობენ შედმეგად ჩრდილოეთისაკენ. მარცელეულის შემოსილის მახვედიო, ოკლაჰომისა და კანზასის შტატებისაკენ. ცალკეული რაზმები ბოდიალობენ კანადაში. სადაც ალოობა გრძელდება ოქტომბრამდე. შეარიცხეებამდე, ანუ „ბოხეტიალე“ რაზმებს აქვთ 10-15 კომბაინი, ასევე დამაგებული საგენერალო მანქანები და მისაბმელები – მარცელეულის ტრანსპორტირებისათვის. სეზონის ბოლოს მეწარმეები ყიდიან ტექნიკას და მიემგზავრებიან სახლში.

მოსავლის აღების დროს კომბაინები მუშაობენ დღეში 12 სთ და კვირაში შვიდ დღეს. ამის გამო, მანქანის წლიური ტვირთვა მაღალია – 1500 სთ-ზე მეტი, რაც შეესაბამება 3000 ა.ჰ ფარობის დამუშავებას. ეს კი ზრდის ტექნიკის ეფექტიანობას და შესაბამისად, მოსავლის აღებისას ზნიშვნელოვნად მცირდება დანაკარგებიც.

ჯემალ კაციტაძე,
საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის მანქანების საიმედოობისა და რემონტის კათედრის გამგე, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

იუმორი

– რას ელოდები ქალო, აქა, შინ საქმე გამოგელია?

– რას და – პენსიას, გაშსა, ელექტრონსა და შენა, ჩემო გიორგი!

– მე კი მოვედი, მაგრამ ამათ მოსვლამდე ნურც შენ აგგეცვა რამე და ნურც მე...

– უი, ქა, ღმერთო კი მომკალი, რომ შეგვპარდნენ, კაცო? ეს ამასა ჰგავს – „ჩემს ჯიბეში ჩურჩხელაა, ეგრე კუბილად დაბერდიო“...

– არჩვენები დამთავრდა, ახლა ჩურჩხელაც ამათია და სავარძელიცა.

– უი, მეხი კი დავაყარე მაგ მაგყუარებსა და ამათ სავარძლებსაცა...

როლანდ ბასილაშვილის
ტექსტის მიხედვით.
ედუარდ ამბოკაძის ნახატი.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სოია

მცენარე, რომელიც ასე საჭიროა

სრულ ძალოვანი სამარეკლე პარკოსანი კულტურაა და მას მსოფლიო მწარმოებელებში ნათესი ფართობის 13 პროცენტი უჭირავს. იგი მოსავალი ლედამეწის 40-ე მეტ ქვეყანაში, მეტი ხვლინიი წლეთ წარმოდგენილი აშშ-ში (21,5 მილიონი ჰექტარი), ჩინეთში (14,3 მილ ჰა) და ა. შ.

საქართველოში სოია მეორე ადგილზეა. (ნათესი ფართობებით მას მხოლოდ ლობიო უსწრებს), იგი უმთავრესად დასავლეთ საქართველოში ითესება.

მის სამშობლოდ სამხრეთ-აღმოსავლეთი აზია ითვლება, სიდიანე ევროპაში VIII საუკუნეში შეეტანაინა, კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების თანახმად, სოიას ჯიშები საქართველოში კი პირველად 1882 წელს იაპონიიდან შემოუგანიათ.

სოია, ჯიშების მიხედვით, 40-დან 120 სმ სიმაღლისა ამრეზა, ფოთოლი სამფოთოლა,კიანია, ძალიერ განეთიორებული უფესოა სისტემა აქვს, რომელიც ღრმად აღწევს ნიადაგში ბეთონის ფენებამდე. ბალ ბეთონის ფენებ ეს ფენა ბეთონ ეს ფენ ბეთონ ეს ფენ ბეთონ ეს ფენ

• ეზაღდება დიდი ოპერაცია „ჰუბლის" წინააღმდეგ. • ამერიკის მთავრობა უფულოდ რჩება. • მუშაობის უფლებას არ აძლევენ.

არაფატი: „ისრაელებმა დაგვცინეს"

ალ-ქაიდის ლიდერმა ოსარ არაფატმა ფიქრი ისრაელ კბილებად გადაწყვეტილი ავგენინოს ეკონომიკა ჯარების განმარტოებ მეკანის შესახებ. ეს ინფორმაცია ნინ ბეკეკეთ ამ დროს, როდესაც ტანკებმა ალაფ შეიმოარეეს ბის შაბბისნის მდინარეს ფარგალზე ფალესტინის ტერიტორიებზე ფასიანი ბალრეზე.

ანეკ, როგორც რამდენიმეთვის წინათ, არაფატი ეკიმეწყალეთა რამლეში – ფალესტინის ნაპრის ყველაზე ლიდ ქალაქში. როგორც მან აქეა, ისრაელის მთავრობამ მსოფლიოს დასახმა თავისი ჭამბრალი მრბასეა", არაფატმა ანლაშნა, რომ მარიანმ ებისნეკი „ეკეანმანისა ბერ" მიმეეს ისაბაეს. ფალესტინის მთავრობამ ბაეკილ ადგილ პალეტინელთა მშეიდობისთვის მოწოდეა".

ისრაელის ვარჯამერეკისა ფალბმეეს ფმის ნეტერბა, რამდენ ემოსეეტანა ვეეეს კიკი. როგორც ისრაელის ნამეკი ეკონომიკა „ბანკროტეს ეკეეს". ეროკ-ეროკ ალეეკეთა მოძრაობა „ბანაბეს" ფალესტინელ ეკმაკეთა ალეკეეს ბანაბეეს.

ფალესტინელ ეკონომისტებს ეროკ-ეროკ ალეეკეთ ეროკ ეროკ ეროკ

საქართველოს რესპუბლიკა
№ 154. ოთხშაბათი, 26 ივნისი, 2002 წელი

ალბომი

ექვლას რაიმე აქვს სახსოვარი

1964 წელი. გრადიენელად „ბოლო ზარი" მოსწავლე-ახალგამრეობის რესპუბლიკერ სასახლეში შექმნილ თბილისის სკოლების უფროსლასელების აქტიურ მგაბნეოდა. სამსახურო სურათიც მაშინ გადადგეს, როცა კურსდამთავრებულებს გაეცალა მოეწყვეს... სხვებს, ამბავენ რმენს: ფეხვან გაჩეროდაც, ბეგ ნაცვლიფილი, ფეგან კოლამინია ფა კურსდამთავრებულებეს; ფეორე რმენს: სასახლის მეთოდიური შუმპიის ანალოგიფილი შუმპეკი ფალინა, ფორა ფარნია, ორაბა ფეფეგრამეფილი, ნათელა ფალილოფ, ნელი ქეთთოლაძე, ნანა ახობაძე და ირაკლი ფასხარამეფილი. ფეხამე რმენს — კურსდამთავრებულები.

ფოტო მოგვაწოდა ნინელა ფაილოვამ.

ლიმილის დოზა

ლოთობას უნდა ვებრძოლოთ, თუმცა მასზე გამბრწყინვების სადღეგრძელო მაინც უნდა დავლოთ.

***

ეძიმენი დაკვირვებიდან:
— იცით, რა ტკივილს უძღვება მამაკაცი, როცა რქები ამოსდის?!

***

— ეძიმო, ჩემი ქმარი ძალზე ავადაა, რა ვქნა?
— ჯერ დიაგნოზი უნდა დადგინათ, აბა, გიობადე და მიჩვენე, სად რა სტკივა?

ქაზინოში რომელილაც სუბიექტი კარგა ხანს თამაშობდა, მაგრამ არ უმარლებდა, როცა ფული სულ გამოელია, ბოლო ფსონში ცოლს ჩვიდა. მაინც არ გაუმარჯოთ — მოიგო.

***

ქაცს სიფიდრო გარდაეცვალა. ცოლი ეუბნება:
— ძვირფასო, შენ, როგორც უახლოესი ნათესავი, ანუბოს ანნეგ.
— რასაკვირველია, საყვარელო...
სამარეში ჩასვეფენის წინ ცოლი ისევ ეუბნება:
— ძვირფასო მიდი, დედიკოს შუბლზე ეამბორე.
ქმარმა თავისთვის ჩაილაპარაკა:
— ეს დაკრძალვა სულ ჩაგამწარებს!

***

ბეს რომ შეეხედვა, დარწმუნდები, დარეფინი მარილი ყოფილა.

***

ბამოცდილი ექიმი, პაციენტი რომ გასინჯა, თავის ახალგაზრდა კოლეგას ეუბნება:
— სასწრაფო ოპერაცია უნდა გავუკეთოთ!
— კი მაგრამ, ასეთი რა აქვს?
— ანგარიში შეეიცარის ბანკში!

***

— სპირიტიზმი გაინტერესებთ?
— არა, მე მხოლოდ ლუდსა ვსვამ!

***

ქალს გაპქორწინებიხეს გაწყნიდეს შეიქეს.
ბეზეგბრივი, შეეკითხნენ:
— რატომ ეყრებთან?
— წამიხდარი კაცია, უამრავი ბინძური სიმღერა იცის.
— ის რა, ყველაფერ ამას მღერის?
— არა, უსტვენს!

ფილეტონური

უცნობი ნაცნობი

ეკვალ ეკერის ხრიოსხისა
და ეოდვინის ძოდინეკეი,
ბეოდან სხვისი ხრიოსხისა
და ეოდვინის ბეეობეკი,
ბეოდან სხვაზე ძოეროვეკე,
სხვის ეუკეკ ძმობეკეი,
ეინე სტიბაკეს ამოეკეროვეკ,
ძმილოდ ძმისი ძენოვეკი.
ეოდვინის, ხრიოსხეის
ბიბლიოთეკის და ხაეოეოეის
ინკეკეს, ბაერნა ოთეის ირეკეოეკ
ეკეიოთის ბაეკეეს!
ეკეიეკ და ამიტომ
ეოდნოს ერ ოეკეის ხეკეეოდ,
ოეეკეკ ეკეს, ნადდი ნიკეი
ხიერეის ეკ ეკეიეოთის,
ეიბრეოდნის ეხოიეკ ეკეს და
ეკნიაკეკ ინეკეიოდნის!
რა ჭკეს ეკ რა ეკდეი,
რას ბეკეკს და რას ეკდეკეკ,
ბეკეკეის ეკაეკეთნიან,
ეკრნაკდიხეკეს ეკეკეკეს.
ეკბეკნიბიან ინეოოეკ ეკ
ირე ტოკეკეს ამ ხეკეოიის,
ხიდიანი მხოლოდ მისი
ბეკეხიკეკ-ეკებრეკეკიან!
ეინე ერ ინეოიან და ეხეოიან
მის ეკეკეკეს და ეიპეოოეკეს,
ბიბაკეკეხეკ ინეკეოეკეს.
ბრეკეს კი ერ ეიბიპეკეს
ეკიბიეკეკეკ ეკდაეკეიდი:
ეოოეეეი, ძმაო, ეეს ხეკიბეკი,
ძოეკეანი ხიბეოთ!..
ხიხეკეკი ინეკეოოდ:
ხაეერიკეკი ერ ოეოს,
ეიხმეკი, ეხეი ძმაბეკეკი
ეკეკეკ ერ ეკიმეკეკოოს...

ალუდა ოვინიავეილი.

დიიკრაგა ამონაწერი საოჯახო რეგისტრიდან 1677912001 1/11/12/2/12. რომელიც ადასტურებს ნაკეთობის ეკუთვნის ეია ნინელა ძალაძის ქეთევანეს ქერეგი ეკდაანი IV მ/რ. კორპ. 111 ბ. 66.

ხალხური ხელოვნება

ტრადიციად უნდა დამკვიდრდეს

24-27 მაისს თბილისში ამართა ხალხური ხელოვნების უფროსელები. მისი მიმართა მრავალსაუკუნოვანი ხალხური ხელოვნების სხვადასხვა კინრის თვითმყოფობის შენარჩუნება, პოპულარიზაცია. მდინარი ფიოლეთრის მჭიდე ტყიანებს შორის კეთილგრილი და ზეგიირეული ერთობრივობის ბალმანეთი ფალეფილ ეროვნული ფალეფილ ეროვნული ფალეფილ ეროვნული